

Forslag

til

Lov om fremgangsmåden ved ændring af landets inddeling i kommuner og amtskommuner.

Fremsat den 17. februar 1972 af *indenrigsministeren*.

Kapitel 1.

Almindelige principper.

§ 1. Ændring af landets inddeling i kommuner og amtskommuner kan uden særskilt lovhjemmel gennemføres, når ændringen tilsiges af:

1) befolkningsmæssige, erhvervsmæssige eller økonomiske forhold,

2) hensynet til et områdes forventede udvikling og planlægningen af denne, eller

3) hensynet til varetagelsen af andre væsentlige kommunale eller amtskommunale opgaver.

Stk. 2. De mindre reguleringer, der er nævnt i § 2, stk. 3, kan endvidere gennemføres, hvor administrative hensyn begrundet det.

Kapitel 2.

Myndighederne.

§ 2. Beslutning om ændring af landets inddeling i kommuner og amtskommuner træffes af indenrigsministeren. Ministeren kan kun gennemføre de ændringer, der er anbefalet af det i § 3 nævnte inddelingsnævn, jfr. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Indenrigsministeren kan kun med tilslutning fra det folketingsudvalg, der er nævnt i § 4, træffe beslutning om sådanne af inddelingsnævnet anbefalede ændringer af den kommunale eller amtskommunale inddeling, hvorved:

1) flere end 500 beboere overføres fra en kommune til en anden,

2) en kommune opdeles i eller mellem flere kommuner,

3) to eller flere kommuner eller dele heraf sammenlægges til en ny kommune, eller

4) den amtskommunale inddeling ændres uden en samtidig ændring af den kommunale inddeling.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan uden forelæggelse for inddelingsnævnet træffe beslutning om en regulering af grænsen mellem to kommuner, når reguleringen vedrører arealer på tilsammen højst 5 ha, der ikke er beboet af flere end 25 kommunale vælgere.

Stk. 4. Vedrører en ændring af den kommunale inddeling kommuner i flere amtsråds-kredse, skal indenrigsministeren samtidig træffe beslutning om den fornødne regulering af den amtskommunale inddeling, således at ingen kommune omfatter områder i flere amtsråds-kredse. Beslutningen træffes efter anbefaling fra inddelingsnævnet og med tilslutning fra det folketingsudvalg, der er nævnt i § 4, hvis dette er foreskrevet i stk. 1 og 2 ved ændringer af den kommunale inddeling.

§ 3. Inddelingsnævnet består af en formand og 6 medlemmer, der for 4 år ad gangen beskikkes af indenrigsministeren. 3 medlemmer beskikkes efter indstilling fra Kommunernes Landsforening og 2 medlemmer efter indstilling fra Amtsrådsforeningen i Danmark.

Stk. 2. For formanden og medlemmerne beskikkes stedfortrædere efter reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan efter indstilling fra de i stk. 1 nævnte foreninger til-

Indenrigsmin. 7. kt. j. nr. 1070/1-1972.

157 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

bagekalde beskikkelsen for de af vedkommende forening indstillede medlemmer eller stedfortrædere og beskikke andre i de pågældendes sted.

Stk. 4. Et medlem eller hans stedfortræder kan ikke deltage i behandlingen af en sag, der berører en kommune, hvori han er valgt til medlem af kommunalbestyrelsen, eller grænserne for en amtskommune, hvori han er valgt til medlem af amtsrådet.

Stk. 5. Indenrigsministeren kan fastsætte en forretningsorden for inddelingsnævnet.

§ 4. Der nedsættes af folketinget et udvalg på 17 medlemmer, der skal udtale sig om de sager om ændring af den kommunale og amtskommunale inddeling, som indenrigsministeren forelægger udvalget, jfr. § 2, stk. 2, og § 9, stk. 3. Udvalget vælges efter forholdstal blandt folketingets medlemmer og nedsættes ved begyndelsen af hvert folketingsår og efter afholdelse af folketingsvalg.

Kapitel 3.

Fremgangsmåden.

§ 5. Ansøgning om ændring af den kommunale eller amtskommunale inddeling indgives til indenrigsministeren.

Stk. 2. Er ansøgningen indsendt af en kommunalbestyrelse, et amtsråd, eller af enten mindst halvdelen af de kommunale vælgere i det område, der berøres af den ønskede ændring, eller én eller flere grundejere, der ejer mindst halvdelen af arealerne i området, skal ministeren forelægge sagen for inddelingsnævnet, medmindre den drejer sig om en regulering som nævnt i § 2, stk. 3. Er ansøgningen indsendt af andre, skal sagen forelægges for inddelingsnævnet, medmindre den drejer sig om en regulering som nævnt i § 2, stk. 3, eller ministeren på forhånd finder, at der ikke er grundlag for at imødekomme ansøgningen.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan endvidere af egen drift rejse sag om ændring af den kommunale eller amtskommunale inddeling, ligesom inddelingsnævnet under behandlingen af en inddelingssag kan inddrage større områder eller flere kommuner i sine forslag.

Stk. 4. Ansøgninger om en ændret inddeling skal begrundes og ledsages af kortmateriale med angivelse af den ønskede ændring.

§ 6. Inddelingsnævnet fremskaffer selv det materiale, der er nødvendigt til brug for nævnets overvejelser. Offentlige myndigheder skal efter anmodning bistå nævnet med at tilvejebringe de oplysninger, som nævnet ønsker.

Stk. 2. Enhver kommunalbestyrelse og ethvert amtsråd skal efter anmodning lade sig repræsentere ved inddelingsnævnets møder. Repræsentanter for et områdes kommunale vælgere eller grundejere er berettiget til at give møde for nævnet efter nævnets nærmere bestemmelse.

Stk. 3. Inddelingsnævnet kan bestemme, at der foretages afstemning i en kommune eller en del af denne til belysning af en foreliggende sag. Afstemningen skal ske efter de regler, der gælder for kommunale valg.

§ 7. Såfremt inddelingsnævnet finder grundlag for en ændring af den kommunale eller amtskommunale inddeling, udarbejder nævnet et foreløbigt forslag herom.

Stk. 2. Det foreløbige forslag forelægges kommunalbestyrelserne i de berørte kommuner og vedkommende amtsråd til udtalelse. Kommunalbestyrelserne opfordres samtidig til ved forhandling at nå til enighed om den detaljerede udformning af forslaget og om vilkårene for dets gennemførelse.

Stk. 3. De enkelte kommunalbestyrelser skal inden en frist, der fastsættes af inddelingsnævnet, afgive en udtalelse om, hvorvidt kommunalbestyrelsen kan tiltræde de dele af forslaget, der berører den pågældende kommune, samt om, hvorvidt der mellem de berørte kommunalbestyrelser har kunnet opnås enighed om vilkårene. Kan en kommunalbestyrelse ikke tiltræde forslaget, eller har der ikke kunnet skabes enighed om vilkårene, afgiver kommunalbestyrelsen en begrundet udtalelse om, hvilke ændringer i forslaget, der ønskes foretaget, eller på hvilke punkter uenighed om vilkårene foreligger. Samtidig oplyses stemmernes fordeling ved kommunalbestyrelsens afstemning i sagen.

Stk. 4. Berører det foreløbige forslag den amtskommunale inddeling, finder bestemmelserne i stk. 2, 2. pkt., og stk. 3 tilsvarende anvendelse.

§ 8. Finder inddelingsnævnet efter modtagelsen af kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes udtalelser om det foreløbige forslag og efter eventuelle forhandlinger med de enkelte kommunalbestyrelser og amtsråd fortsat grundlag for en ændring af den kommunale eller amtskommunale inddeling, udarbejder nævnet en endelig, begrundet indstilling til indenrigsministeren.

Stk. 2. Nævnets indstilling skal være vedtaget af et flertal af nævnets medlemmer. Mindretal i nævnet kan afgive særindstilling.

Kapitel 4.

Vilkårene.

§ 9. De nærmere vilkår for gennemførelse af ændringer af den kommunale eller amtskommunale inddeling fastsættes af indenrigsministeren.

Stk. 2. Det påhviler inddelingsnævnet at fremsætte forslag til vilkår for de af nævnet indstillede ændringer af den kommunale eller amtskommunale inddeling. Nævnets forslag til vilkår afgives til indenrigsministeren enten i forbindelse med nævnets endelige indstilling om den geografiske ændring, eller når ministeren har truffet afgørelse om den ændrede inddeling.

Stk. 3. Kan indenrigsministeren ikke tiltræde nævnets forslag til vilkår for en ændring af den kommunale eller amtskommunale inddeling, der er omfattet af § 2, stk. 2, skal ministeren indhente en udtalelse om vilkårsproblemet fra folketingsudvalget, før han træffer beslutning i sagen.

§ 10. I vilkårene for en ændring af den kommunale eller amtskommunale inddeling træffes bestemmelse om ordningen af de kommunale eller amtskommunale forhold, der berøres af ændringen, og som det må anses for nødvendigt eller hensigtsmæssigt at sikre tilrettelagt, inden ændringen af den kommunale eller amtskommunale inddeling gennemføres.

§ 11. Indenrigsministeren kan bestemme, hvorledes kommunal og amtskommunal indkomstskat for det kalenderår, i hvilket en ændring af den kommunale eller amtskommunale inddeling finder sted, skal svares af beboerne i det område, der omfattes af ændringen.

§ 12. Såfremt en ændring af kommuneinddelingen eller den amtskommunale inddeling medfører en afgørende forringelse af en kommunes eller en amtskommunes økonomi, og en væsentlig økonomisk fordel for en anden kommune eller amtskommune, kan der under ganske særlige omstændigheder tillægges kommunen eller amtskommunen en passende godtgørelse, der udredes af den eller de kommuner eller amtskommuner, der opnår fordel ved ændringen af den kommunale eller amtskommunale inddeling.

§ 13. I vilkårene kan foretages sådanne afvigelser fra gældende love og bestemmelser m. v., som begrundes ved de gennem ændringen af den kommunale eller amtskommunale inddeling skabte særlige forhold.

Kapitel 5.

Særlige bestemmelser.

§ 14. I forbindelse med en ændring af den kommunale eller amtskommunale inddeling kan indenrigsministeren efter indstilling fra inddelingsnævnet ophæve et bestående fællesskab mellem to eller flere kommuner eller amtskommuner og fastsætte vilkårene herfor.

§ 15. De amtskommunale grænser er tilige grænserne for inddelingen i amter.

§ 16. De bestemmelser, som i henhold til loven træffes om ændringer af landets inddeling i kommuner og amtskommuner og om vilkårene for gennemførelsen af sådanne ændringer, kundgøres ikke i Lovtidende.

Stk. 2. De fastsatte vilkår for gennemførelsen af ændringer i den kommunale eller amtskommunale inddeling fremlægges til gennemsyn forud for ændringernes ikraft-

træden ved kommunalbestyrelsens eller amtsrådets foranstaltning. Om fremlæggelsen indrykkes meddelelse i de lokale dagblade, der har almindelig udbredelse i det af ændringen berørte område, ligesom fremlæggelsen i øvrigt bekendtgøres på den på stedet brugelige måde. Fremlæggelsen vedvæ- rer i det første år efter ændringens ikrafttræden.

Stk. 3. Indenrigsministeren udfærdiger hvert år en fortegnelse over de ændringer i landets inddeling i kommuner og amtskommuner, som er gennemført siden den seneste fortegnelse eller gennemføres pr. 1. april i det pågældende år.

Kapitel 6.

Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§ 17. Loven træder først i kraft i Københavns amtsrådsreds efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse. Mindre reguleringer, som er omfattet af bestemmelsen i § 2, stk. 3, kan indenrigsministeren dog gennemføre i Københavns amtsrådsreds i overensstemmelse med reglerne i denne lov.

§ 18. Fra lovens ikrafttræden ophæves:

1) kapitel III i lov om landkommunernes styrelse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 363 af 22. september 1965,

2) lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling med undtagelse af § 6,

3) lov nr. 233 af 4. juni 1969 om revision af den kommunale inddeling i Århus, Odense og Aalborg byområder, og

4) § 2 i lov nr. 125 af 25. marts 1970 om ændring af lovgivningen om kommunale forhold.

Stk. 2. § 6 i lov om revision af den kommunale inddeling ophæves efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse.

§ 19. Inddelingsnævnet overtager de be- føjelser, som ved eksisterende vilkår for etablering eller afgrænsning af kommuner og amtskommuner er tillagt det indlemmelsesnævn, der omtales i lov om landkommunernes styrelse.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i § 3, stk. 1, udløber funktionsperioden for det første inddelingsnævn den 30. september 1974.

§ 20. Landets inddeling i kommuner og amtskommuner opretholdes som fastsat i bekendtgørelse nr. 62 af 27. februar 1970 med de ændringer, der er en følge dels af bekendtgørelse nr. 133 af 1. april 1971 dels af de grænsereguleringer, der med virkning pr. 1. april 1972 gennemføres i medfør af de i § 18, stk. 1, nævnte lovbestemmelser. Bekendtgørelse nr. 110 af 23. marts 1970 om gennemførelse af den statslige amtsinddeling opretholdes. Endelig opretholdes gyldighe- den af de vilkår for etablering af kommuner og amtskommuner og ændring af kommunale eller amtskommunale grænser, der er fastsat i henhold til de i § 18, stk. 1, nævnte lovbestemmelser.

§ 21. Loven gælder ikke for Færøerne el- ler Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

Ved kommunalreformen pr. 1. april 1970 er der gennemført en indgribende omlægning af den kommunale og amtskommunale inddeling i hele landet bortset fra Københavns og Frederiksberg kommuner og Københavns amtskommune. Reformen er gennemført i overensstemmelse med de principper, der er fastsat af folketinget i lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling („inddelingsloven“) med senere ændringer og i overensstemmelse med bestemmelserne i lov nr. 233 af 4. juni 1969 om revision af den kommunale inddeling i Århus, Odense og Aalborg byområder. Herudover påregnes de ved den almindelige inddelingsreform tilbagestående spørgsmål om mindre grænsereguleringer afgjort pr. 1. april 1972 i forbindelse med den finjustering af de kommunale grænser, som for tiden finder sted i medfør af § 2 i lov nr. 125 af 25. marts 1970 om ændring af lovgivningen om kommunale forhold.

For så vidt angår de uafklarede inddelingsspørgsmål i hovedstadsområdet har det i 1970 nedsatte hovedstadsreformudvalg kun stillet forslag om en begrænset revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsrådsreds. Forslag om revision af den kommunale inddeling i dette område vil indgå i den kommende reform for hovedstadsområdet. Inddelingsreformen vil således — bortset fra de nævnte problemer i hovedstadsområdet — være afsluttet pr. 1. april 1972. Den kommunale og amtskommunale inddeling må efter dette tidspunkt i princippet ligge fast, således at den bl. a. kan danne grundlag for den fortsatte reform af opgavefordelingen mellem staten, amtskommunerne og kommunerne. Der henvises i øvrigt til arbejdsministerens redegørelse herom til folketinget den 13. maj 1971, folketingstidende 1970-71, sp. 6457-6464, og folketingets debat i tilslutning hertil, folketingstidende 1970-71, sp. 6826-6866.

Selv om den kommunale inddeling således i princippet ligger fast, kan det erfaringsmæssigt ikke udelukkes, at der på længere sigt sker ændringer i de befolkningsmæssige, erhvervsmæssige eller økonomiske forhold, der har ligget til grund for den nuværende kommunale inddeling, eller at varetagelsen af de kommunale eller amtskommunale opgaver, herunder planlægningen, på et senere tidspunkt vil kunne fremkalde behov for enkeltstående ændringer i eller justeringer af den nuværende kommunestruktur. De nugældende regler for ændring af den kom-

munale inddeling kan imidlertid ikke danne grundlag for en løbende tilpasning af den kommunale og amtskommunale inddeling. Dette gælder således de ældre regler i kap. III i landkommunalloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 363 af 22. september 1965, der er udformet på grundlag af det forud for den 1. april 1970 eksisterende kommunale system. Det gælder ligeledes de love, der har dannet grundlaget for selve inddelingsreformen, idet de vil have ud-tømt deres retsvirkninger efter gennemførelsen pr. 1. april 1972 af den igangværende finjustering af kommunegrænserne. I erkendelse heraf og for at få fastlagt tidssvarende regler om, hvorledes nødvendige ændringer i den kommunale inddeling i fremtiden kan gennemføres, blev det allerede ved vedtagelsen af nævnte lov nr. 125 af 25. marts 1970 pålagt regeringen senest i folketingsåret 1971-72 at fremsætte forslag til lov om fremgangsmåden ved ændring i den kommunale inddeling.

Nærværende lovforslag tilsigter i overensstemmelse hermed alene at give regler for, hvilken fremgangsmåde der skal anvendes ved eventuelle fremtidige ændringer i den kommunale inddeling. Der er tale om almindelige procedureforskrifter, der ikke i sig selv tilsigter nogen ændring i den nuværende kommunale inddeling, men som åbner mulighed for at gennemføre de justeringer og korrektioner, som udviklingen nødvendiggør. Uden sådanne regler vil der senere kunne opstå behov for en ny gennemgribende reform af kommuneinddelingen. Der henvises herved til, at kommunallovskommissionen i sin betænkning „Kommuner og Kommunestyre“, 1966, p. 81-82, netop påpegede som en del af baggrunden for behovet for en generel inddelingsreform, at landkommunallovens hidtidige regler for ændringer af den kommunale inddeling ikke havde været tilstrækkelige til at løse eller blot på afgørende måde dæmme op for de meget betydelige inddelingsproblemer, som befolkningsforskydningerne og ændringerne i samfundsstrukturen havde rejst for landets kommuner. Procedureforskrifterne i nærværende lovforslag må alene betragtes som et nødvendigt supplement til den nu gennemførte inddelingsreform med det ene formål at åbne mulighed for de korrektioner, som er nødvendige for, at den kommunale inddeling til enhver tid kan tjene den mål-sætning, som har ligget til grund for selve reformen. I overensstemmelse hermed kan der efter lovforslaget kun gennemføres ændringer i kommuneinddelingen, når de hensyn, der blev tilgodeset ved indde-

lingsreformen, tilsiger en ændring, jfr. nærmere bemærkningerne til § 1. De foreslåede procedureregleres restriktive sigte fremgår især af, at der efter lovforslaget udkræves tilslutning fra et særligt folketingsudvalg, for at indenrigsministeren administrativt kan gennemføre mere indgribende, konkrete ændringer i kommunestrukturen. Der åbnes herved mulighed for, at folketinget til enhver tid har den fornødne kontrol med, at der ikke administrativt foretages ændringer i kommuneinddelingen, som på afgørende måde vil ændre grundlaget for den fortsatte reform af opgavefordelingen.

Lovforslaget er i øvrigt opbygget således, at indenrigsministeren som hovedregel kun kan gennemføre ændringer i den kommunale og amtskommunale inddeling, såfremt der foreligger en anbefaling heraf fra et særligt inddelingsnævn, sammensat af repræsentanter for Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark og indenrigsministeriet. Herfra gøres dog to undtagelser. På den ene side kan indenrigsministeren uden indstilling fra inddelingsnævnet som hidtil på egen hånd gennemføre helt ubetydelige grænsereguleringer. På den anden side kan indenrigsministeren kun med tilslutning fra det særlige folketingsudvalg gennemføre inddelingsnævnets indstillinger om mere indgribende ændringer i den kommunale inddeling eller selvstændige ændringer i den amtskommunale inddeling.

I lovforslaget er der ikke — således som i loven om landkommunernes styrelse — opstillet nogen begrænsning af, hvem der kan rejse sag om ændring af den kommunale og amtskommunale inddeling, således at adgangen hertil principielt står åben for enhver. Herunder kan indenrigsministeren af egen drift rejse en indlemmelsessag, og inddelingsnævnet kan i forbindelse med behandlingen af en for nævnet indbragt inddelingssag inddrage større områder eller flere kommuner i sine forslag. Inddelingsnævnet har derimod ikke — som kommunalreformkommissionen — til opgave på eget initiativ at tage inddelingsspørgsmål op til behandling.

I konsekvens af den fri adgang til at rejse inddelingssag foreslås det, at ministeren kun skal være forpligtet til at forelægge ansøgninger om ændring i kommuneinddelingen for inddelingsnævnet, såfremt ansøgningen enten fremkommer fra en kommunalbestyrelse eller et amtsråd, eller har opnået en kvalificeret tilslutning hos de berørte kommunale vælgere eller grundejere. Det pålægges ikke ministeren i noget tilfælde at gennemføre en for ham rejst sag, og han kan derfor afslå ethvert andragende om ændring i kommuneinddelingen, uanset om inddelingsnævnet har anbefalet andragendet, ligesom han

i intet tilfælde er forpligtet til at forelægge inddelingsnævnets indstillinger for det særlige folketingsudvalg, hvis han ikke ønsker at følge nævnets indstilling.

I øvrigt bygger lovforslaget på de samme procedureregler, som er foreskrevet i inddelingsloven, idet erfaringerne fra gennemførelsen af inddelingsreformen har vist, at den i disse regler fastlagte fremgangsmåde på én gang sikrer hensynet til helheden og åbner mulighed for den størst mulige hensyntagen til lokale ønsker ved udformningen af forslag til ændringer i kommuneinddelingen.

I betragtning af, at der næppe i de første år efter lovens ikrafttræden kan påregnes sager om ændring i kommuneinddelingen af nogen betydning, og da der efter loven i øvrigt ikke åbnes mulighed for nogen mere generel omlægning af inddelingen i kommuner og amtskommuner, således at der alene kan blive tale om behandling af enkeltstående inddelingssager, skønnes det administrative arbejde med at forberede disse sager at blive relativt begrænset og vil kunne udføres af indenrigsministeriet inden for de gældende personalerammer og bevillinger.

II. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Bestemmelsen angiver de kriterier, der skal være opfyldt, for at en sag om ændring af den kommunale eller amtskommunale inddeling kan gennemføres. Som nævnt i de almindelige bemærkninger svarer de opstillede kriterier i hovedsagen til de kriterier, der lå til grund for den pr. 1. april 1970 gennemførte inddelingsreform, jfr. inddelingslovens § 1, stk. 3, 2. pkt., § 3 samt § 4, stk. 1. Der åbnes således alene mulighed for at gennemføre en justering af den én gang fastlagte kommuneinddeling, såfremt en sådan justering er begrundet i ændringer i de faktiske forhold, der har været tilgodeset ved inddelingsreformen.

De i stk. 2 nævnte administrative hensyn, der kan begrunde, at mindre grænsereguleringer gennemføres, omfatter eksempelvis omlægning af en vej eller udretning af et vandløb, der danner kommune-grænse.

Til § 2.

I *stk. 1* er som hovedprincip fastsat, at ændringer i den kommunale og amtskommunale inddeling kun kan gennemføres af indenrigsministeren efter anbefaling fra et særligt sagkyndigt nævn, inddelingsnævnet, sammensat af repræsentanter for de kommunale sammenslutninger og indenrigsministeriet. Dette svarer til den i landkommunalloven hjemlede ordning, hvorefter indenrigsministerens afgørelser i

sager om ændring af den kommunale inddeling som hovedregel skulle træffes på grundlag af en indstilling fra det i henhold til loven nedsatte indlemmelsesnævn. Dette nævn var sammensat af repræsentanter for de daværende kommunale organisationer, landets amtmænd og indenrigsministeriet. Fra det nævnte hovedprincip gøres der to undtagelser i stk. 2 og 3.

For så vidt angår de i *stk. 2* nævnte mere indgribende ændringer i den kommunale og amtskommunale inddeling skal der udover inddelingsnævnets anbefaling foreligge tilslutning fra et særligt folketingsudvalg, for at ministeren kan gennemføre disse ændringer. Denne bestemmelse må ses på baggrund af, at lovforslaget i princippet åbner mulighed for selv indgribende ændringer i kommunestrukturen, som det vil være rimeligt at underkaste en politisk kontrol fra folketingets side, ikke mindst da den kommunale og amtskommunale inddeling skal danne grundlag for den fortsatte reform af opgavefordelingen mellem staten, amtskommunerne og kommunerne, og tillige under hensyn til disse inddelingsspørgsmåls mulige indflydelse på valgkredsinddelingen. Folketinget var i øvrigt også sikret en vis medindflydelse ved den praktiske gennemførelse af den almindelige inddelingsreform, idet de i finansudvalget repræsenterede partier hver udpegede 1 medlem til kommunalreformkommissionen. Efter at reformperioden nu er afsluttet, er det imidlertid fundet rigtigst, at der gennem etableringen af et egentligt folketingsudvalg sikres folketinget en mere direkte kontrol med afgørelsen af konkrete inddelingsspørgsmål.

Den foreslåede procedure medfører i øvrigt, at såfremt folketingsudvalget kun kan tilslutte sig inddelingsnævnets indstilling, hvis der foretages nærmere angivne ændringer heri, må ministeren, hvis han ønsker at fremme sagen, på ny forelægge den for inddelingsnævnet med henblik på at opnå nævnets tilslutning til de foreslåede ændringer i nævnets oprindelige indstilling.

Efter *stk. 3* gælder endvidere den undtagelse fra hovedprincippet, at indenrigsministeren uden forelæggelse for inddelingsnævnet på egen hånd kan gennemføre mindre grænsereguleringer. Bestemmelsen svarer i det alt væsentlige til den gældende regel i § 55 i lov om landkommunernes styrelse, der har haft en ikke uvæsentlig betydning i praksis.

Til § 3.

Bestemmelsen indeholder regler for beskikkelse af inddelingsnævnet, om dets sammensætning samt de for nævnets medlemmer gældende habilitetskrav. Den i lovforslaget fastsatte fireårige funktionsperi-

ode for inddelingsnævnet foreslås regnet fra den 1. oktober i året for det kommunale valg til den 30. september i det derefter følgende kommunale valgår, jfr. lovforslagets § 20, stk. 2, således at Kommunernes Landsforenings og Amtsrådsforeningens medlemmer i inddelingsnævnet kan udpeges af de for vedkommende valgperiode nyvalgte bestyrelser i de to foreninger.

De i *stk. 4* indeholdte habilitetsbestemmelser afviger fra de på bopælskriteriet hvilende habilitetsbestemmelser for indlemmelsesnævnet og kommunalreformkommissionen, idet det er fundet tilstrækkeligt at afskære inddelingsnævnets medlemmer fra at deltage i behandlingen af inddelingsspørgsmål, der berører kommuner eller amtskommuner, som de i kraft af et ved de kommunale valg opnået mandat særlig er forpligtet til at repræsentere.

Til § 5.

Den i *stk. 2* fastsatte pligt for indenrigsministeren til ubetinget at forelægge visse inddelingsspørgsmål for inddelingsnævnet afviger fra de hidtil gældende bestemmelser i landkommunallovens § 35, stk. 1, hvorefter ministeren kunne undlade at forelægge indlemmelsesnævnet dels sager, hvorom der var opnået enighed mellem de interesserede kommunalbestyrelser, dels sager, som ministeren på forhånd måtte finde uegnede til fremme. Den nu foreslåede videregående pligt for ministeren til at forelægge inddelingssager til behandling i inddelingsnævnet er begrundet i ønsket om i videst muligt omfang at sikre en sagkyndig bedømmelse også af de inddelingsspørgsmål, som har opnået den i bestemmelsen angivne kvalificerede lokale tilslutning.

Den i *stk. 3* indeholdte hjemmel for inddelingsnævnet til under behandlingen af en inddelingssag at inddrage større områder eller flere kommuner i sine forslag sigter alene til tilfælde, hvor afgørelsen i en for nævnet indbragt sag efter de i § 1 angivne kriterier tilsiger en sådan udvidelse af inddelingssagen. Bestemmelsen giver således ikke nævnet nogen almindelig adgang til at optage spørgsmål om ændringer i den kommunale og amtskommunale inddeling til behandling, idet nævnet principielt kun har til opgave at tage stilling til de sager, der forelægges det af indenrigsministeren.

Til §§ 6-8.

I disse paragraffer er givet regler for inddelingsnævnets behandling af sager om ændring af den kommunale inddeling. Disse bestemmelser svarer i det alt væsentlige til de for kommunalreformkommissionens virksomhed fastsatte regler, jfr. inddelingslovens §§ 7, 8 og 12, der i praksis har fungeret

tilfredsstillende. Den særlige procedure med udarbejdelsen af et foreløbigt forslag til forelæggelse for de berørte kommunalbestyrelser og amtsråd har således medvirket til, at der gennem argumentationen for de forskellige standpunkter til det foreløbige forslag er tilvejebragt det mest alsidige grundlag for den endelige afgørelse i de pågældende sager.

Til § 9.

Inddelingsnævnet skal efter denne bestemmelse udarbejde forslag til vilkår for gennemførelsen af de af nævnet foreslåede ændringer i den kommunale og amtskommunale inddeling, jfr. inddelingslovens § 8, stk. 3, om kommunalreformkommissionens tilsvarende pligt. I overensstemmelse med den praksis, der udviklede sig under gennemførelsen af inddelingsreformen, er det nu udtrykkeligt bestemt, at udarbejdelsen af forslag til vilkår kan udskydes, indtil der er truffet afgørelse om den geografiske ændring i kommuneinddelingen.

Efter inddelingslovens § 13 påhvilede det indenrigsministeren at søge vilkårene for ændringer i den kommunale inddeling fastlagt ved lov, såfremt han ikke kunne tiltræde kommunalreformkommissionens forslag hertil, og der ikke efter fornyet behandling i kommissionen opnåedes enighed herom mellem ministeren og kommissionen. Denne bestemmelse har ikke haft nogen praktisk betydning, og det er derfor ikke fundet nødvendigt at optage en tilsvarende bestemmelse i lovforslaget. I tilfælde af uenighed mellem ministeren og inddelingsnævnet om konkrete sammenlægningsvilkår er ministeren derfor i kraft af den ham tillagte almindelige beføjelse til at fastsætte vilkårene for ændringer i kommuneinddelingen berettiget til uden fornyet nævnsbehandling på egen hånd at fastsætte de pågældende vilkårsbestemmelser. En undtagelse herfra gøres dog for så vidt ministeren ikke kan tiltræde inddelingsnævnets forslag til vilkår for inddelingsændringer, der kræver tilslutning fra det særlige folketingsudvalg, idet ministeren i disse tilfælde skal forelægge vilkårene for folketingsudvalget til udtalelse, forinden han træffer afgørelse i sagen. Selv om der ikke herved er tillagt folketingsudvalget en tilsvarende bindende kompetence som med hensyn til den geografiske inddeling, er det fundet rigtigt, at der gives folketingsudvalget lejlighed til at ytre sig om dets syn på de foreliggende vilkårsproblemer, således at eventuelle forudsætninger for udvalgets tilslutning til den geografiske ændring af den kommunale inddeling herved kan indgå i ministerens beslutningsgrundlag.

Til §§ 10-15.

Reglerne svarer med mindre, hovedsageligt reaktionelle ændringer til inddelingslovens §§ 15-17, 19, 21 og § 1, stk. 4. Dog har man i forslaget § 10 udeladt den hidtidige opregning af de forhold, som typisk reguleres i vilkårene (beskatningsforhold, den økonomiske afregning, udredelse af eventuel erstatning, nyvalg til kommunalbestyrelsen, dennes medlemsantal m. v.), jfr. inddelingslovens § 15. Endvidere er de hidtidige bestemmelser i inddelingslovens § 16, stk. 1, om overgangsregler for de kommunale ejendomsskatter og de personlige skatter til kommunen ikke gentaget, idet inddelingsreformen og den kommunale udligning har fjernet tidligere tiders meget store forskelle mellem nabo-kommuners beskatningsniveauer.

Til § 16.

Bestemmelsen i § 16 lovfæster den procedure, som i 1970 blev fulgt ved kundgørelsen af inddelingsændringer og de derfor fastsatte vilkårsbestemmelser, jfr. kgl. anordning nr. 55 af 19. februar 1970.

Til § 17.

Bestemmelsen om, at loven først træder i kraft i Københavns amtsrådsreds efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse, må ses på baggrund af hovedstadsreformudvalgets forslag om, at indenrigsministeren efter indstilling fra kommunalreformkommissionen bemyndiges til at foretage en revision af den kommunale inddeling i dette område, der ikke var omfattet af den almindelige inddelingsreform. Når der er gennemført en revision af kommuneinddelingen i Københavns amtsrådsreds, hvorom der vil blive fremsat lovforslag i forbindelse med gennemførelsen af den kommende reform for hovedstadsområdet, vil loven om fremgangsmåden ved landets inddeling i kommuner og amtskommuner kunne sættes i kraft også for hovedstadsområdet.

Til § 18 og § 20.

Efter bestemmelserne ophæves samtlige gældende lovregler om gennemførelse af ændringer i den kommunale inddeling, således at alene de bekendtgørelser m. v., som angiver den pr. 1. april 1972 gældende kommunale og amtskommunale inddeling og de hertil knyttede vilkår opretholdes. Ved ophævelsen af inddelingsloven bortfalder tillige de i inddelingslovens § 1 indeholdte bestemmelser om, i hvilke byer de nye amtsråd skulle have sæde. Baggrunden for disse særlige bestemmelser var i første række ønsket om at lette arbejdet for de fællesudvalg, som skulle forberede de nye amtskommuners

F. t. l. vedr. landets inddeling i kommuner og amtskommuner.

etablering (F. T. 1968-69, till. B, sp. 608), og efter at de nye amtskommuner er etableret, synes det ikke længere nødvendigt særskilt at opretholde disse bestemmelser.

Med hensyn til bestemmelsen i § 18, stk. 2, hvor-efter inddelingslovens § 6 om kommunalreformkommissionens nedsættelse opretholdes indtil videre, henvises til bemærkningerne til § 17.

Til § 19.

I vilkår for kommunesammenlægninger gennemført før 1967 i medfør af lov om landkommunernes styrelse er der i visse tilfælde tillagt indlemmelsesnævnet særlige beføjelser. Disse beføjelser er efter inddelingslovens vedtagelse udøvet af kommunalreformkommissionen, jfr. analogien af inddelingslovens § 11, stk. 2, hvorefter kommunalreformkommissionen overtager de beføjelser, der er tillagt inddelingsnævnet ved lov om landkommunernes styrelse. Da det ikke kan udelukkes, at der fremover kan opstå tilfælde, hvor det efter tidligere stadfæstede vilkår for kommunesammenlægninger er indlemmelsesnævnet, der skal tage stilling til tvivlsspørgsmål, foreslås det, at inddelingsnævnet fremtidig udøver disse beføjelser.

Tidligere behandling i folketinget.

Behandlingen af lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling findes således omtalt i Folketingstidende 1966-67, 2. samling:

Lovforslaget	tillæg A sp.	883
Fremsættelsen		- 42
Første behandling		- 323
Udvalgsbetænkning	tillæg B	- 1121
Anden behandling		- 4229
Tredie behandling		- 4347
Forslaget som vedtaget	tillæg C	- 613

Tidligere behandlinger af samme lovforslag findes omtalt således:

Folketingstidende 1965-66:

Lovforslaget	tillæg A sp.	2497
Fremsættelsen		- 5695
Første behandling		- 6029
Udvalgsberetning	tillæg B	- 1653

Folketingstidende 1966-67, 1. samling:

Lovforslaget	tillæg A sp.	541
Fremsættelsen		- 317
Første behandling		- 639

Behandlingen af lov nr. 119 af 17. april 1968 om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling findes således omtalt i Folketingstidende 1967-68, 2. samling:

Lovforslaget	tillæg A sp.	1275
Fremsættelsen		- 612
Første behandling		- 1252
Udvalgsbetænkning	tillæg B	- 77
Anden behandling		- 2008
Tredie behandling		- 2315
Forslaget som vedtaget	tillæg C	- 83

Behandlingen af lov nr. 85 af 24. marts 1969 om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling findes således omtalt i Folketingstidende 1968-69:

Lovforslaget	tillæg A sp.	1041
Fremsættelsen		- 561
Første behandling		- 1024
Udvalgsbetænkning	tillæg B	- 593
Anden behandling		- 4437
Tillægsbetænkning	tillæg B	- 801
Tredie behandling		- 4799
Forslaget som vedtaget	tillæg C	- 281

Behandlingen af lov nr. 233 af 4. juni 1969 om revision af den kommunale inddeling i Århus, Odense og Aalborg byområder findes således omtalt i Folketingstidende 1968-69:

Lovforslaget	tillæg A sp.	4371
Fremsættelsen		- 4773
Første behandling		- 5261
Udvalgsbetænkning	tillæg B	- 2017
Anden behandling		- 6841
Tillægsbetænkning	tillæg B	- 2055
Tredie behandling		- 7019
Forslaget som vedtaget	tillæg C	- 815

Behandlingen af lov nr. 125 af 25. marts 1970 om ændring af lovgivningen om kommunale forhold findes således omtalt i Folketingstidende 1969-70:

Lovforslaget	tillæg A sp.	1657
Fremsættelsen		- 2358
Første behandling		- 3129
Udvalgsbetænkning	tillæg B	- 661
Anden behandling		- 4450
Tredie behandling		- 4601
Forslaget som vedtaget	tillæg C	- 411